

jeg er glad for det stærkere signal – at bypolitikken skal spille en større rolle, både når det drejer sig om det bysociale arbejde, og når det drejer sig om, hvordan vi får skabt en baggrund for at se på og få diskuteret vore byers udvikling som byer.

Det er altså ikke sådan, at jeg skal gå ind og overtage byrådenes arbejde – bevar mig vel, jeg har rigeligt at foretage mig, og det er slet ikke det – men jeg tror, at en dialog med landets byrødder kunne fremme bevidstheden om bypolitikens værdi i forhold til, at alle bydele skal kunne udvikle sig på en god og fornuftig måde. Og dér ved vi jo godt, at der er nogle bydele i landet, der udvikler sig bedre end andre bydele, og det er lige præcis dét, en bypolitik skal have som sigte: at sådan skal det ikke være, at der skal være en lige udvikling af alle byområder.

Også tak for tilslutningen til den liberalisering, der ligger i forslaget, og tak for tilslutningen til det med ungdomsboligerne. Og det er jo ikke, fordi vi gerne vil have de unge mennesker sat på gaden, men fordi vi gerne vil have, at de, samtidig med at de færdiggør deres studium, også overvejer det, at de faktisk skal flytte, når de er færdige. For det, der er problemet, er jo ikke alene, at der mangler ungdomsboliger, men også, at mange bor i ungdomsboligerne for længe, vel vidende at de faktisk skal ud, når de er færdige med deres studium.

Så det er altså også for at mindske det problem, der er i efterårsmånederne, men som jo alt andet lige altid går over, næsten før vi får gjort det til en stor politisk sag. Men der er et problem, og det her er faktisk et bidrag til en løsning af det problem, så der bliver en større fleksibilitet i den del af boligmassen.

Fru Pernille Frahm var optaget af at få kigget på beboerklagenævnenes kompetence, og det synes jeg vi skal prøve at se på under udvalgsarbejdet, lige så vel som det, som både fru Annie Lunde Hansen og andre har været inde på: Er det virkelig meningen, at man skal kunne aftale sig til at bo uden tag over hovedet? For det er selvfølgelig ikke meningen; det er meningen at præcisere nogle af de regler og kutymer, der allerede nu eksisterer. Men det er klart, at hvis man laver en aftale, skal man gøre det i vågen tilstand, så man ikke kommer til at havne i den situation, at man er uden bolig i en måneds tid. Men det kunne jo tale for, at vi, om jeg så må sige, tydeliggjorde reglerne her og måske også lagde vægt på, at der skulle være en informa-

tionsindsats omkring det spørgsmål, men lad os komme tilbage til det under udvalgsarbejdet; det er jeg meget med på.

Jeg tror egentlig ikke, der var mere, bortset fra at fru Line Barfod opfordrede mig til at dele forslaget i to, men det synes jeg nu ikke jeg umiddelbart har lyst til på nuværende tidspunkt. Men jeg kan da godt konstatere, at der er et meget bredt flertal for hovedparten af lovforslaget, som det ligger her, men at der er dele af det, som SF og Enhedslisten har nogle problemer med. Og spørgsmålet er, om vi ikke kunne prøve at se på det på en stille og rolig måde, så vi alligevel godt kan stå sammen om det samlede forslag. Det vil jeg i hvert fald gerne bestrebe mig for. Men tak for tilslutningen også til det her forslag!

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 38: Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod privates tv-overvågning. (Tv-overvågning af ansatte på arbejdspladsen m.v.). Af justitsministeren (Frank Jensen). (Fremsat 8/10 98).

Forhandling

Lotte Bundsgaard (S):

Vores verden udvikler sig hele tiden, og nye teknologier og udviklingen af teknologien kræver, at vi løbende ændrer vores lovgivning. F.eks. kræver den specialiserede genteknologi, at vi først debatterer, hvordan vi vil have, at vores fødevarerområde skal udvikle sig, og hvordan vi vil bruge genteknologien i sygdomsbekæmpelse, og derefter vedtager en lov-

givning, fordi den teknologiske udvikling kræver regulering.

Udviklingen af teknologien gør også, at den teknologi, der før var dyr og derfor ikke blev anvendt i så stor udstrækning, nu er hvermandseje. Og det er positivt, at flere har råd til at købe sig en computer, og at næsten alle har mulighed for at købe et fjernsyn og en telefon; men udbredelsen af teknologien gør også, at vi skal stille nye krav med hensyn til, hvordan man bruger den nye teknologi, og at vi derfor bliver nødt til at vedtage nye love.

Det er det, lovforslaget om forbud mod privates tv-overvågning handler om. For i det sidste par år er det blevet mere og mere almindeligt at installere overvågningsudstyr i butikker og på virksomheder, og ideen med overvågningsudstyret er for de fleste arbejdsgiveres vedkommende at sikre virksomhedens varer mod tyveri og butikkernes ansatte mod overfald. Og på den ene side skal arbejdsgiverne og virksomhederne blive ved med at have den mulighed, men på den anden side skal vi beskytte den enkelte ansattes personlige integritet.

I dag er der nemlig tilfælde, hvor de ansatte ikke er klar over overvågningen fra arbejdsgiverens side, og det, at de ansatte ikke ved, hvornår de overvåges, kan resultere i et psykisk meget belastet arbejdsmiljø. Så vi skal sikre, at de ansatte ikke udsættes for et unødigt psykisk pres på grund af arbejdsgiverens behov for overvågning.

Der skal således tages hensyn til såvel de ansatte som virksomhederne, når vi skal beslutte os med hensyn til den nye lovgivning. Og hvis vi ikke ændrer lovgivningen, tager vi kun det ene hensyn, nemlig hensynet til virksomhederne. Den teknologiske udvikling på overvågningsområdet kalder derfor på en opstramning af, hvordan arbejdsgiverne må foretage overvågningen.

I det lovforslag, vi her behandler, foreslås det, at det stadig skal være tilladt at bruge overvågningsudstyret, men at de ansatte skal informeres om overvågningen. Lovgivningen strammes altså op derved, at arbejdsgiverne ved skiltning og anden information skal informere de ansatte om overvågningen, også den overvågning, der foregår i baglokaler og på lagre.

Hvis lovforslaget vedtages, vil det altså ikke være muligt for arbejdsgiverne at overvåge de ansatte uden deres viden, og det er klart en for-

bedring af de ansattes retssikkerhed, som vi i Socialdemokratiet kan tilslutte os.

I høringsvarene er der fra mange sider tilslutning til opstramningen. Dansk Handel & Service beklager imidlertid, at lovgivningen strammes, og man begrundet bl.a. sin holdning med, at overvågningen i dag bliver brugt i kriminalpræventivt øjemed af arbejdsgiverne, og at dette øjemed forpurres, hvis der skal skiltes med overvågningen.

I Socialdemokratiet mener vi, at en overvågning, hvor der skiltes med, at overvågningen foretages, i sig selv virker kriminalpræventivt, og i Socialdemokratiet mener vi, at selve opklaringen af forbrydelsen skal foretages af politiet. Vi er derfor enige med HK-Handel og Politifuldmægtigforeningen i, at det alene er politiet, der som et led i efterforskningen bør kunne etablere en overvågning, uden at der opsættes skilte.

Socialdemokratiet tilslutter sig lovforslaget. Det er efter vores mening et godt svar på den teknologiske udvikling inden for privatovervågningen.

Karsten Nonbo (V):

I Venstre har vi også kigget på dette lovforslag, og jeg må indledningsvis sige, at jeg ser, at ministeren er ude med pålægsmaskinen i dobbelt betydning, nemlig dels ved, at han vil pålægge arbejdsgiverne at opsætte skilte dér, hvor arbejdspladserne tv-overvåges – og jeg går ud fra, at der er tale om, at det er i arbejdstiden – og dels ved, at man kan sige, at ministeren med pålægsmaskinen skærer en skive af arbejdsgiverens ledelsesret, nemlig retten til at iværksætte kontrolforanstaltninger. Her vil jeg dog sige, at det er så lempelige forhold, at der kun er tale om en skiltning.

Vi vil meget gerne i Venstre fastslå – og det tror jeg også ministeren vil – at hvis der bliver tale om en regelregulering her, så er det ikke på grund af aktuelle tilfælde, hvor man kan sige, at arbejdsgiverne er gået for vidt i nogen som helst sager i forhold til overvågning. Sådanne sager mener jeg ikke findes overhovedet.

Når der så kan være et par grunde til at ændre loven, så er det i hvert fald, fordi loven på et par punkter, mener jeg, er lidt uklar. Der er en lovparagraf, hvor man henviser til et kapitel omkring legemsbesigtigelse; altså, retsplejeloven er blevet ændret, siden man indførte den her lov i 1982, så der er teknisk grund til at foretage en ændring, og når man foretager en

ændring, mener jeg også, at man kan præcisere forholdet omkring videoovervågning. Optagelse på video af, hvad der overvåges, er i og for sig ikke nævnt i § 1, stk. 2, så det er en enestående chance for at få det ændret.

Men vi skal i Venstre se på lovforslaget; vi skal overveje, om det er sådan, at regulering ved skiltning skal ske ved lovgivning, eller om det skal ske via arbejdsmarkedets parter, hvor en almindelig aftaleret kan komme på tale. Vi skal også i Venstre bekymre os lidt om endnu en regelregulering, som absolut ikke bekæmper nogen form for kriminalitet, men som igen betyder byrder for erhvervslivet, her dog i en målestok som jeg tror, erhvervslivet kan leve med.

Men moralsk set er der gode incitamenter i fremsættelsen af lovforslaget, men vi skal passe på, at vi ikke bevidstløst vælter ting over på arbejdsgiverne, som vi ikke har belæg for. Vi vil se frem til en udvalgsbehandling, hvor vi kan diskutere, hvad der er godt, og hvad der er skidt.

Bendt Bendtsen (KF):

Lovforslaget er ikke noget banebrydende forslag, men et tillæg til den allerede gældende lovgivning på området. Ved den foreslåede ændring udvider man kravet om skiltning m.v. ved privates tv-overvågning til også at gælde tv-overvågning af arbejdspladser.

Vi lever i en tid, hvor den teknologiske udvikling går meget stærkt. Mulighederne for både aflytning og videooptagelse bliver større og større, og prisen for det isenkram, som kan udføre arbejdet, bliver mindre og mindre. Kortfattet er reglerne jo som bekendt, at der i dag kan foretages overvågning af butikslokaler og indgange hertil, blot der er opsat en skiltning. De øvrige tilhørende rum såsom personalrum, kantine, lagerrum m.v. er jo ikke omfattet af reglerne i den gældende lovgivning. Derfor kan man jo i dag videoovervåge de steder uden de ansattes vidende.

I Det Konservative Folkeparti er vi positive over for lovforslaget, idet det må være rimeligt, at såfremt en arbejdsgiver vælger at videoovervåge sine ansatte, så må der være en skiltning, så de ansatte ved, hvilke forhold de arbejder under. Nu er det ikke sådan, at vi er modstandere af videoovervågning, idet det i mange situationer har en god og præventiv virkning imod røveri, vold, tyveri m.v. Men vi mener, at det er rimeligt, at de ansatte bør orienteres, når det sker.

Vi har noteret os arbejdsgiverorganisationernes bemærkninger om indgreb i aftalemodellen, og at man finder, det er et unødvendigt lovindgreb og et udtryk for et usagligt indgreb i parternes almindelige adgang til at regulere arbejdsmarkedets forhold igennem aftaler. Nu er det jo ikke alle arbejdspladser, der er dækket af overenskomster, og i bund og grund føler vi, at man som almindelig borger bør vide det, såfremt man videoovervåges under sine daglige gøremål, også når man passer sit arbejde.

Vi har noteret os, at politiet fortsat har mulighed for som led i en strafferetlig efterforskning at kunne foretage en overvågning uden at skilte, og det er vi tilfredse med. Med de bemærkninger er vi positive over for lovforslaget.

Aage Frandsen (SF):

Lovforslaget søger at balancere mellem det ene hensyn, det enkelte menneskes retssikkerhed, og det andet hensyn, det kriminalpræventive.

Man kan sige, at sådan som den teknologiske udvikling har været og den brug, der har været, har det været et område, som ikke har været reguleret. Så kan man spørge: Behøver man at regulere alting? I det her tilfælde mener jeg helt klart, at man må sige, at der er behov for, at der bliver reguleret. Det kan godt være, at Venstres ordfører, hr. Nonbo, ikke kender til eksempler på, at lønmodtagere føler sig generet. Men jeg har hørt adskillige eksempler på, at lønmodtagere føler sig generet af, at der har været tale om overvågning, som de ikke vidste noget om, og at de heller ikke kunne forstå, hvorfor der overhovedet skulle være tale om overvågning de pågældende steder.

Derfor er det efter vores opfattelse helt naturligt og rigtigt, at overvågning kun finder sted, når der er tale om, at man giver besked herom, altså når der er tale om skiltning.

Så er det et spørgsmål om, hvem der skal tage beslutning om overvågning. Der mener jeg nok det kunne være rimeligt – nu når arbejdsgiversiden siger, at nu skal man hele tiden inddrage arbejdsmarkedets parter – at man her kunne sige, at lønmodtagersiden skulle inddrages, når arbejdsgiveren beslutter de her ting. For når man foretager de her overvågninger, som er en indskrænkning af det enkelte menneskes personlige frihed, må man så også være sikker på, at det ikke sker for ofte. Og det vil sige, at man i de her tilfælde overvejer bestemmelser om, at samarbejdsudvalg eller tillidsmand eller lignende er inddraget i den her for-

bindelse. For det er jo ikke bare noget med, at man skal sige, at man skal have tilladelse til at overvåge.

Det er i øvrigt også interessant, når man taler om det dér med overvågning, at når det drejer sig om overvågning af de ansatte, så er der nogle, der synes, at det er helt i orden. Derimod, når det drejer sig om overvågning af landeveje med hensyn til, om man kører for stærkt, så er det ikke i orden. Så det er i høj grad et spørgsmål ikke så meget af principiel art, når man diskuterer overvågning, det er også et spørgsmål om, hvem der overvåges. Det viser noget om dobbeltholdningen til spørgsmålet om at overvåge.

Efter vores opfattelse er lovforslaget rigtigt i den retning, at man altså regulerer området. Det kan kun ske ved skiltning – hvis arbejdsgiveren sætter skilte op. Men vi mener altså også, at man i højere grad skal inddrage lønmodtagersiden i forbindelse med, at man beslutter, at der er tale om overvågning. For det er ikke det, som er det normale. Det bør det ikke være.

Med hensyn til de omkostninger, som arbejdsgiverne har i den her forbindelse – nu kan vi forstå, at det er af hensyn til at spare en hel masse penge i forbindelse med tyveri – så må det jo være en god forretning at foretage overvågning, og så har de vel også råd til at foretage skiltning.

Så med de bemærkninger kan vi tilslutte os forslaget, men vil dog godt se nærmere på, hvordan man sikrer, at der ikke bliver al for megen overvågning og ingen unødigt overvågning.

Peter Skaarup (DF):

For Dansk Folkepartis vedkommende skal der ikke herske tvivl om, at vi grundlæggende synes, det er et problem med for megen overvågning i samfundet. Det gælder også på virksomheder i det private erhvervsliv. Det er af det onde, men det kan være nødvendigt i visse tilfælde at overvåge. Det kan gælde spørgsmål omkring tyveri. Det kan være vold, kriminalitet, og det kan også godt være det svind, som vi ser i nogle virksomheder og på nogle offentlige institutioner.

Derfor har Dansk Folkeparti også foreslået, at man f.eks. i S-tog og i HT-busser, hvor det er et problem i øjeblikket, at der sker overfald og røverier, helt sikkert kan benytte sig af videoovervågning, så man efterfølgende, hvis der er sket kriminelle handlinger, kan gå tilbage og se,

hvem det egentlig var, der gjorde det her. I sig selv vil det efter vores mening have en præventiv virkning.

Når det så gælder spørgsmålet om medarbejdernes forhold til overvågning, ligger det så også lige så fast for Dansk Folkepartis vedkommende, at medarbejderne naturligvis skal have viden om, når der sker overvågning. På en virksomhed skal det være sådan, at den enkelte medarbejder ved, at her er altså overvågning i en periode eller hele tiden, og det sikrer det her forslag på udmærket vis.

Selvfølgelig så vi allerhelst, at man på den enkelte arbejdsplads kunne blive enige om at lave nogle regler for overvågningen, at orientere om den overvågning, som foregår, men vi kan godt se et problem i, at der ikke altid kan opnås enighed om det, og derfor indstiller vi forslaget her til vedtagelse. Vi giver det en positiv modtagelse.

Der kan være enkelte ting i forslaget, som vi godt under udvalgsarbejdet vil have belyst yderligere, men grundlæggende er vi for forslaget. Vi synes, det er vigtigt, at man sikrer medarbejderne den viden om, at der sker overvågning i visse tilfælde. Og overvågning kan som sagt ofte være af det onde, men kan også være nødvendigt i visse tilfælde.

Sonja Albrink (CD):

Lovforslaget udvider den skiltningspligt, der i forvejen gælder for privates tv-overvågning af lokaler, hvortil der er almindelig adgang, til også at omfatte arbejdspladser.

Så vidt vi i CD har erfaret, er der ikke tale om, at adgangen til at foretage tv-overvågning indskrænkes i forhold til, hvad der er gældende i forhold til straffeloven og de principper og den praksis, som man antager finder anvendelse inden for arbejdsretten.

Vi støtter også principperne i forslaget, både med hensyn til skiltningspligten samt med hensyn til, at et egentligt forbud mod overvågning nok ikke er tidssvarende eller hensigtsmæssigt, da overvågning jo også har visse kriminalpræventive formål.

Jeg har da nogle spørgsmål, som ministeren måske kan svare på i dag, som jeg føler, at lovforslaget rejser, og som vi gerne vil have svar på i CD.

Det første spørgsmål drejer sig om de offentlige arbejdsgivere og de offentligt ansatte. Det andet er i forbindelse med tv-overvågning, som jo i praksis ikke bare er en tv-overvågning, men

som jeg forstår sker ved iagttagelser via tv-skærm, her foretages der jo rent faktisk optagelser på videobånd, og når man har taget fat i det område, så vil det vel også være relevant at få præciseret, i hvilket omfang man er berettiget til at optage disse bånd, samt i hvilket omfang de efterfølgende må opbevares.

Det tredje, jeg skal nævne, er en artikel, som jeg fandt i Jyllands-Posten, og som er fra den 26. december sidste år. Artiklen har en overskrift, der hedder: »Smil – du bliver overvåget«, og den sætter fokus på de problemstillinger, der rejses i forbindelse med en stadig stigende elektronisk overvågning.

I artiklen oplyses det, at Det Kriminalpræventive Råd har nedsat en arbejdsgruppe, der bl.a. skal forsøge at kortlægge omfanget af den teknologiske overvågning. Så vidt jeg er orienteret, er resultatet af den arbejdsgruppes undersøgelser endnu ikke offentliggjort, og mit spørgsmål til ministeren vil derfor være, om der er nogle erfaringer, man burde inddrage i forbindelse med regulering af det forslag og den udvikling, som man ikke helt kender det eksakte omfang af. Jeg vil gerne spørge, om ministeren måske kunne fortælle os lidt om dette, om det er rigtigt, at der sidder det udvalg, hvor langt det udvalg er, og hvornår det er færdigt.

Men alt i alt er vi positive over for forslaget.

Elisabeth Arnold (RV):

Herinde bliver vi jo også overvåget konstant!

Det fremgår i hvert fald af de kommentarer, som Dansk Handel & Service har, og som er blevet optrykt i forslaget her, at det kriminalpræventive sigte er den væsentligste begrundelse for overvågning.

Når man så læser det, som Dansk Handel & Service har skrevet, er det helt klart, at der er to slags kriminalpræventivt sigte i overvågningssinstitutet. Det ene er at overvåge de ansatte, fordi man har for stort svind, og det andet er selvfølgelig at overvåge eventuelle kriminelle handlinger, som måtte foregå i området omkring de ansatte, dvs. røverier, andre former for indtrængning osv.

Hvor det er helt klart, at overvågning af tankstationer og andet jo er en betryggelse for de ansatte, så er den overvågning, der tager sigte på at afsløre svind, en mistænkeliggørelse af de ansatte, og derfor finder vi, at det er helt rimeligt, at man påbyder en skiltning, som viser de ansatte, at her bliver de altså overvåget, og det skal de være klar over.

Det er en salomonisk måde at løse et vanskeligt problem på. Det er klart, at for butikshandelen er det nødvendigt at kunne gardere sig mod svind og mod andre former for kriminalitet, men det er også vigtigt for de ansatte, at de føler sig trygge ved den måde, arbejdsgiverne håndterer dette hensyn på.

Vi synes, at den balance, der er taget, mellem de to nævnte modstående hensyn her i lovforslaget er den rigtige, og derfor anbefaler Det Radikale Venstre, at forslaget vedtages.

Line Barfod (EL):

Enhedslisten støtter forslaget, som vil give de ansatte det minimum af beskyttelse, at de får at vide, når de bliver overvåget.

Vi kan også tilslutte os de bemærkninger, som HK er kommet med i høringssvarene, herunder opfordringen til, at man i forbindelse med arbejdsmiljølovgivningen og også i forbindelse med aftaler mellem arbejdsmarkedets parter ser på de psykiske problemer, der kan opstå for de medarbejdere, der er under tv-overvågning.

Vi kan også støtte de bemærkninger, der er kommet fra flere andre ordførere i dag, om at man i forbindelse med det her forslag også bør se på at få nogle regler for videooptagelse og opbevaring af videobånd.

Tom Behnke (FP):

Det er et meget godt forslag, ministeren fremsætter, og jeg er glad for, det bliver fremsat. Det burde nok have været fremsat for længe siden, for jeg kan huske, da reglerne blev indført om, at når der var tv-overvågning eller videoovervågning af butikker og butiksarealer, så skulle kunderne advares om det.

Allerede dengang gjorde jeg mig den tanke: Jamen hvis kunderne har krav på den oplysning, har personalet vel også krav på den oplysning, hvis det er personalet, der bliver overvåget. Det må hænge sammen, og derfor er det i Fremskridtspartiet klart vores opfattelse, at dette forslag skal vedtages. Vi er helt enige med ministeren i, at når personalet bliver overvåget, skal de vide, at de bliver det.

Man kan måske frygte lidt, at alle arbejdsgivere, dagen efter at forslaget er vedtaget, sætter mærkning op på samtlige arbejdspladser, uanset om der er overvågning eller ej. Derefter vil det ligesom bare gå i glemmebogen, og den dag, hvor der reelt er overvågning, er der ikke nogen, der ved det alligevel. Men jeg tror nu

nok, at arbejdsgiverne vil håndtere det på en hensigtsmæssig måde, og det fremgår også af høringssvarene, at i dag er virksomhederne i stand til at håndtere det ganske fornuftigt og forsvarligt. Jeg har godt nok set, at der er organisationer, der mener, at området er dækket af lovgivningen allerede i dag.

Vi er normalt ikke et parti, der er tilhænger af, at der er flere love og regler end højst nødvendigt; men lige præcis her synes jeg dog ikke, det gør noget, når vi har en eksisterende lovgivning, der handler om tv-overvågning, at det præciseres, at reglerne gælder altså også, når der er tale om personale. Det generer os ikke.

Jeg er enig i, at vi har et problem med hensyn til videoovervågningen kontra tv-overvågningen. Ved videoovervågning gemmer man det, man har observeret, og her bør vi også have nogle klare spilleregler for, hvad der må gemmes, hvor længe det må gemmes, og hvordan det skal gemmes. Det vil være hensigtsmæssigt.

Jeg synes, det vil være rart at høre ministerens kommentar til nogle af de indvendinger, der har været fra de hørte parter. Det er sådan, at Foreningen af Politimestre i Danmark og Politidirektøren i København har påpeget, at der bliver et ressourceproblem for politiet, hvis politiet nu mere intenst skal bruges til at foretage tv-overvågning på begæring fra arbejdsgiverne. Det kunne være rart at høre, om justitsministeren i den forbindelse har tænkt sig, at politiet skal have flere ressourcer til at løse denne opgave, eller hvilke andre opgaver politiet så ikke skal løse.

Det andet interessante er, at Politiforbundet i Danmark savner en præcisering af, om reglerne – når vi taler om tv-overvågning af private – også gælder på offentlige arbejdspladser. Gælder reglerne også i den offentlige sektor? Det kan man godt blive i tvivl om, og jeg synes, det er et relevant spørgsmål, Politiforbundet i Danmark har formuleret i deres høringssvar.

Det er de to væsentlige spørgsmål, som jeg synes justitsministeren allerede i dag kan løfte sløret for – enten om man har taget højde for det, eller om det måske allerede er indarbejdet i forslaget, således at når der kommer en bekendtgørelse eller en vejledning, er det i hvert fald med dér. Men i Fremskridtspartiet støtter vi i hvert fald forslaget.

Jann Sjørnsen (KRF):

Fra Kristeligt Folkepartis side er vi enige med regeringen i, at der er brug for en mere tidssva-

rende regulering på dette område. Ikke mindst set i lyset af den tekniske udvikling, der er sket inden for overvågningsudstyr, og den billigørelse, der også er sket af samme, mener vi, som regeringen også er inde på i sit lovforslag, det er nødvendigt at se på, hvilken regulering der skal være.

Vi er også enige i regeringens holdning: at lovgivningen på den ene side må tage hensyn til beskyttelsen af det enkelte menneskes personlige integritet og på den anden side til behovet for at anvende elektronisk overvågningsudstyr i f.eks. et kriminalpræventivt eller sikkerhedsmæssigt øjemed. Det er efter vor opfattelse den helt rigtige balance, regeringen forsøger at finde, og derfor kan jeg såmænd kun sige på Kristeligt Folkepartis vegne, at vi faktisk i det store og hele er meget tilfredse med det lovforslag, regeringen har fremsat.

Vi synes, det er nødvendigt med disse ændringer, som regeringen lægger op til, og vi vil derfor også deltage positivt i det udvalgsarbejde, der skal ske efterfølgende, og selvfølgelig også se på de spørgsmål, der yderligere er bragt frem i debatten i dag, og som også trænger til en afklaring.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg vil gerne starte med at takke ordførerne for en meget positiv modtagelse af dette lille, men alligevel principielt og vel også holdningsmæssigt vigtige lovforslag.

Jeg er glad for, at mange af ordførerne lagde vægt på, at det er en holdningsmæssigt vigtig sag af hensyn til den debat, vi så ofte har om retssikkerhed for det enkelte menneske, det enkelte individ, som mange partier jo er optaget af. Specielt her, hvor det drejer sig om at bruge et så indgribende middel som tv-overvågning til at begrænse og bekæmpe kriminalitet, er det faktisk påkrævet, at man også skifter med det – sådan som det er gældende ret, for så vidt angår de steder, hvor der er offentlig adgang. F.eks. ved kunder i forretninger, hvor der er tv-overvågning, at der er skiltning om det, og dette lovforslag vil betyde, at der også skal skiltes dér, hvor man bruger overvågningsudstyr, som er rettet direkte mod personalet.

Det undrer mig dog, at partiet Venstre møder op i dag med en så ringe forståelse for, at der skal en lovgivning til for at sikre, at det enkelte menneske i sin arbejdssituation også skal nyde den beskyttelse – altså at hvis der er tv-overvågning rettet mod den enkelte, skal den på-

gældende også vide det. Venstre er jo et parti, der i øjeblikket slår sig op på at være den lille mands beskytter; men det er måske, fordi den lille mand her er en kvinde, for der er jo ofte kvindeligt personale i de forretninger, hvor man anvender tv-overvågning. Jeg ved ikke, om det er det, der gør det, men i hvert fald er det besynderligt, at talen fra Venstres ordfører i dag alene gik på, at nu ville man overveje, når man kom i gang med udvalgsbehandlingen, om Venstre havde holdninger, der kunne bidrage til, at det enkelte menneske i sin arbejdssituation skulle nyde den beskyttelse, en skiltning er.

Jeg synes, det ville tjene det liberale parti Venstre, at man ikke kun var optaget af boligens ukrænkelighed ifølge grundlovens bestemmelser, når myndighederne skal ud at kontrollere anvendelsen af offentlige midler eller overholdelsen af gældende lovgivning, men at man også viste sit liberale sindelag og sin interesse for det enkelte individs integritet, når det gælder en arbejdssituation. Men vi må altså endnu en gang konstatere, at Venstre ikke er det liberale parti, når det gælder beskyttelsen af det enkelte menneske i dets arbejdssituation.

Jeg ved ikke, om jeg kan provokere hr. Nonbo til at komme på talerstolen og sige, at sådan skulle Venstres holdning ikke forstås; men jeg sad i hvert fald tilbage med den klare opfattelse, at Venstre nok kunne ende med ikke at kunne bidrage til lovforslagets vedtagelse ved tredjebehandlingen, og det vil jeg da beklage. Men det giver måske offentligheden, vælgerne, et mere sandt billede af, hvor langt det liberale sindelag rækker, når det drejer sig om beskyttelsen af lønmodtagernes interesser.

Derfor vil jeg godt benytte lejligheden til at udtrykke min anerkendelse af de øvrige ordførere, også fra højre side i salen, ikke mindst hr. Bendt Bendtsen fra Det Konservative Folkeparti, som meget klart sagde, at her skal der altså en lovgivning til. Vi kan simpelt hen ikke være andet bekendt, når vi har en lovgivning, der regulerer området for privates tv-overvågning med krav om skiltning de steder, hvor der er offentlig adgang, f.eks. butikker. Det skal naturligvis også gælde for medarbejderne i forretningerne, og det synes jeg var klar tale, som viser, at man godt kan være på højre fløj rent politisk og gå ind for, at der også skal være lovgivningsmæssig beskyttelse.

Det var også holdningen i de taler, der kom fra de øvrige ordførere fra højre side, og jeg er

glad for, at både SF og Enhedslisten også kan tilslutte sig forslaget, så jeg ser frem til, at vi meget hurtigt kan få udvalgsbehandlingen afsluttet.

Så vil jeg godt benytte lejligheden til at besvare et par af de spørgsmål, fru Sonja Albrink stillede. Det første spørgsmål, som også blev fulgt op af hr. Behnke, var spørgsmålet om, hvorvidt lovforslaget også omfatter den offentlige sektor, de offentlige arbejdsgivere. Al den stund der er tale om et forslag til ændring til en lov, der alene regulerer den private sektors tv-overvågning, giver det sig selv, at der ikke er nogen hjemmel, når det drejer sig om offentlige arbejdsgivere.

Man kan så spørge: Hvordan er den enkeltes retsstilling over for offentlige arbejdsgivere? Ja, forholdet er jo, at den offentlige sektor er under politisk ledelse, og derfor vil man altid kunne rette henvendelse til den politiske ledelse, hvis der – om jeg så må sige – er en så dårlig personalepolitik i den offentlige forvaltning, at man retter elektronisk overvågning direkte mod medarbejderne. Hvis det skulle finde sted, vil man kunne påklage det over for den politiske ledelse af den offentlige forvaltning. Men det følger vel af god forvaltningsskik og ordentlig offentlig personalepolitik, at man ikke retter elektronisk overvågning mod personale i den offentlige sektor, heller ikke uden at gøre medarbejderne opmærksomme på det. De konkrete sager, der har dannet grundlag for lovforslaget, de henvendelser, jeg har fået fra bl.a. HK, har baggrund i den private sektor, og vi har ikke set nogen eksempler på, at forholdene i den offentlige sektor kunne have givet anledning til lignende problemer.

Til det spørgsmål, fru Albrink stillede vedrørende opbevaring af videobånd, må jeg svare – i hvert fald umiddelbart her og nu – at det må fremgå af de almindelige regler, vi har for opbevaring af den slags materiale. Jeg vil gerne vende tilbage i mere uddybende form med henvisning til, hvilke konkrete paragraffer der regulerer opbevaring af den slags materiale.

Det tredje spørgsmål, som knyttede sig til Det Kriminalpræventive Råds arbejde på området, vil jeg gerne vende tilbage til – også over for fru Sonja Albrink – med en konkret skriftlig besvarelse af, hvor langt Det Kriminalpræventive Råd er kommet i sit arbejde på dette felt.

Jeg ser som sagt frem til en hurtig og positiv udvalgsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 40: Forslag til lov om ændring af adoptionsloven. (International adoption).

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 8/10 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Forslaget her er jo, som det også fremgår af ministerens fremsættelse, en genfremsættelse.

Vi havde den 4. februar 1998, umiddelbart før folketingsvalgkampen, første behandling af det daværende forslag, og lige så vel som vi gav udtryk for ved førstebehandlingen den 4. februar, vil jeg også i dag meget klart tilkendegive, at vi er glade for, at dette lovforslag nu ligger på bordet. Vi er glade for det, fordi det har haft meget høj prioritet hos os gennem de senere år, at der skulle foretages disse ændringer og ikke mindst disse forbedringer af adoptionsreglerne.

Vi har fra Socialdemokratiets side haft en lang ønskeseddel om, hvilke ting vi godt kunne tænke os der skulle tages fat i, og lad mig nævne nogle af dem: spørgsmålet om større grad af ensartethed i forbindelse med udvælgelse af adoptanter; spørgsmålet om en højere grad af selvvrurdering fra adoptanternes side; en smiddiggørelse af adoptionssystemet; en større grad af fleksibilitet af reglerne vedrørende aldersforskellen mellem adoptant og adoptivbørn og bedre mulighed for adoption af flere børn. Jeg kunne egentlig godt have lyst til at nævne flere punkter, men det her har været nogle af vore hovedpunkter.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi mener, at det, der ligger i lovforslaget, giver et rigtig godt grundlag for at kunne komme videre, set i forhold til de ønsker, vi har haft på området. Det er klart, at vi hele tiden skal holde os meget nøje for øje, at ønskerne skal matche de krav og de forventninger, der er fra afgiverlandene om, at vores sikkerhed er optimal, når vi modtager børn, og det mener jeg også lovforslaget giver klare forudsætningen for.

En af de måske væsentligste forudsætninger for, at vi kan tilgodese de krav, er – ud over et klart regelsæt – at de mennesker, der får en godkendelse som adoptanter, er rustet godt nok til at blive forældre til et adoptivbarn. Her tror vi, det er af afgørende betydning, at der bliver lagt kursusforløb ind, og det vil sige, at der kommer en højere grad af selvvrurdering hos de enkelte personer selv, inden de påtager sig ansvaret. Vi tror, det vil give en god indgangsvinkel til at blive forældre til et adoptivbarn, og jeg tror også, det kan være med til at gøre, at der kommer en bedre fornemmelse af, at der her er tale om et ensartet system og et mere retfærdigt system. Netop det sidste er noget af det, vi ved der tidligere har været sat spørgsmålstejn ved.

Som sagt er vi også glade for, at proceduren vedrørende alder og vedrørende adoption af flere børn nu bliver taget op. Det har været svært at forklare, hvorfor systemet har været så stift, som det har været tidligere.

På det seneste har der også været rejst spørgsmål om matchingreglerne. Der har også været nogle konkrete eksempler, og jeg vil godt tilkendegive her, at jeg er meget godt tilfreds med, at ministeren har givet tilsagn om en åben drøftelse af det spørgsmål. Jeg synes, vi under udvalgsarbejdet skal se på, om det er den rigtige løsning, for én ting er i hvert fald sikker: Der er ikke brug for, at der fremover kan være tvivl om, hvorvidt det er den bedste måde, og om det er den mest sikre måde, det fungerer på. Det må vi kigge på under udvalgsarbejdet.

Jeg kunne som sagt have haft lyst til at nævne mange ting, fordi vi har været meget optaget af at få den bedst mulige lovgivning igennem på området her. Men jeg ved også, at andre partier har været meget optaget af det, og derfor betragter jeg det som en given ting, at vi under udvalgsarbejdet får drøftet de enkelte elementer i lovforslaget. Det er i hvert fald mit håb, og vi vil fra Socialdemokratiets side gå meget positivt ind i arbejdet. Det er ligeledes mit håb, at også andre partier er indstillet på at